

ZADANIA Z PODSTAW TERMODYNAMIKI

LISTA NR 5

PODSTAWOWE PRAWA I WZORY

1) Bilans energii obiegu termodynamicznego

$$Q_d - |Q_w| = L_{ob} \quad (1)$$

gdzie

Q_d ciepło dostarczone, J

Q_w ciepło wyprowadzone, J

L_{ob} praca obiegu, J

2) Sprawność termiczna obiegu prawobieźnego (silnikowego)

$$\eta_t = \frac{L_{ob}}{Q_d} = \frac{Q_d - |Q_w|}{Q_d} = 1 - \frac{|Q_w|}{Q_d} \quad (2)$$

ZADANIA

1. Jeden kg tlenku węgla CO realizuje obieg teoretyczny utworzony przez ciąg przemian: 1-2 izochora, 2-3 izoterma, 3-1 izobara. Mając dane $T_1 = 400$ K, $p_3 = 0,2$ MPa, $v_3 = 5v_2$ oblicz sprawność teoretyczną obiegu i porównaj ją ze sprawnością obiegu Carnota zrealizowanego w zakresie maksymalnej i minimalnej temperatury obiegu. **Odp: $\eta_t = 0,224$, $\eta_c = 0,8$.**

2. Jeden kg azotu N_2 realizuje obieg składający się z przemian: 1-2 izentropa, 2-3 izobara, 3-1 politropa. Mając dane: $p_1 = 90$ kPa, $T_1 = 300$ K, $T_2 = 900$ K, $T_3 = 1900$ K oblicz sprawność teoretyczną obiegu. **Odp: $\eta_t = 0,35$.**

3. Jeden kg wodoru H_2 realizuje obieg Carnota. Najniższa temperatura obiegu wynosi $T_{II} = T_3 = T_4 = 300$ K, zaś najwyższa $T_I = T_1 = T_2 = 800$ K. Najwyższe ciśnienie w obiegu ma wartość $p_1 = 5$ MPa, najniższe zaś $p_3 = 100$ kPa. Obliczyć: a) parametry w charakterystycznych punktach obiegu, b) sprawność η_c , pracę obiegu l_{ob} , ciepło doprowadzone q_d oraz wyprowadzone q_w . **Odp: a) $v_1 = 0,66$ m³/kg, $p_2 = 3,1$ MPa, $v_2 = 1,06$ m³/kg, $v_3 = 12,4$ m³/kg, $p_4 = 0,17$ MPa, $v_4 = 7,28$ m³/kg, b) $\eta_c = 0,625$, $l_{ob} = 978$ kJ/kg, $q_d = 1,56$ MJ/kg, $q_w = 586$ kJ/kg.**

4. Dwuatomowy gaz doskonały podlega obiegowi prawobieźnemu składającemu się z trzech następujących przemian: izobary 1-2, izochory 2-3 i przemiany 3-1, której obrazem w układzie p - V jest odcinek linii prostej. Parametry gazu w poszczególnych punktach obiegu wynoszą: $p_1 = 100$ kPa, $V_1 = 2$ m³, $p_3 = 200$ kPa, $T_3 = 600$ K, $V_3 = 1$ m³. Obliczyć: a) sprawność obiegu η_t , b) pracę obiegu L_{ob} . **Odp: a) $\eta_t = 0,125$, b) $L_{ob} = 50$ kJ.**

5. Silnik cieplny pracuje według obiegu Lenoira składającego się z izentropy 1-2, izobary 2-3 i izochory 3-1. Czynnikiem obiegowym jest dwuatomowy gaz doskonały, którego skrajne temperatury mają wartości: $T_1 = 1973$ K, $T_3 = 288$ K. Strumień ciepła pobieranego przez silnik wynosi 50 kW. Obliczyć: a) temperaturę T_2 , stosunek ciśnień p_1/p_2 oraz stosunek objętości właściwych v_2/v_1 , b) sprawność termiczną obiegu η_t , c) moc silnika N. **Odp : a) $T_2 = 1139$ K, $p_1/p_2 = 6,85$, $v_2/v_1 = 3,96$, b) $\eta_t = 0,293$, c) $N = 14,65$ kW.**

6. Silnik pracuje według obiegu Otto, dla którego $T_1 = 373$ K, $p_1 = 0,1$ MPa, $\varepsilon = V_1/V_2 = 6$, $\lambda = p_3/p_2 = 1,6$. Czynnikiem roboczym jest 1 kg powietrza traktowany jak gaz doskonały. Określić brakujące parametry termodynamiczne poszczególnych stanów oraz ciepło dodatnie q_d i ujemne q_w , pracę obiegu l_{ob} , sprawność η_t . **Odp: $q_d = 329,7$ kJ/kg, $q_w = -162$ kJ/kg, $l_{ob} = 471$ kJ/kg, $\eta_t = 0,51$.**

7. Określić brakujące parametry termodynamiczne obiegu Diesla oraz ciepło dodatnie q_d , ciepło ujemne q_w , pracę obiegu l_{ob} i sprawność η_t jeżeli $p_1 = 0,1 \text{ MPa}$, $T_1 = 293 \text{ K}$, $\varepsilon = V_1/V_2 = 12,7$, $\rho = V_3/V_2 = 2$. Czynnikiem roboczym jest 1 kg powietrza (gaz doskonały). **Odp: $q_d = 818 \text{ kJ/kg}$, $q_w = 347 \text{ kJ/kg}$, $l_{ob} = 471 \text{ kJ/kg}$, $\eta_t = 0,576$.**